

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte
onsdag 20.09.2006**

Sted: Fredrik Selmersvei 2

Til stede: Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Lotte Grepp Knutsen (A) (fra sak 89), Knut Frigaard (F), Jon Kvikne (V), Audun Iversen (H),

Forfall (grunn): Hans Olav Syversen (KrF) (omsorg)
Berit Jagmann (RV) (reise)

Vivi Lassen (SV) møtte ikke da hun er oppnevnt av byrådet som leder av Vederlagsutvalget. Vederlagsutvalget er gitt beslutningsmyndighet, og dermed er ikke lenger Vivi Lassen valgbar til kontrollutvalget.

I stedet møtte: Anja Kristin Bakken (SV)
Elbjørg Mosvold Larsen (KrF)
Harald Minken (RV)

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Konst. kommunerevisor Hilde Bakken, avdelingsdirektør Johnny Pedersen, revisjonsrådgiver Lars Jørgensen (sak 90)

Møtet ble vedtatt lukket under behandlingen av sak 90/06 og under orientering om tidligere kommunerevisors permisjonssøknad under eventuelt.

Sak	Side
87/06 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24.08.2006	2
88/06 Økonomiske misligheter ved et kommunalt foretak.....	2
89/06 Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 31.08.2006	3
90/06 Undervisningsbygg Oslo KF.....	4

87/06
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24.08.2006

Sendt til arkiv

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Jon Kvikne (V), Audun Iversen (H), Anja Kristin Bakken (SV), Eldbjørg Mosvold Larsen (KrF), Harald Minken (RV)

Protokollen ble godkjent.

88/06
Økonomiske misligheter ved et kommunalt foretak

Sendt til arkiv

Kopi til Arbeidstreningsbedriften Oslo KF v/styret, byrådet, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kontrollutvalget behandlet 15.06.2006 Kommunerevisjonens innberetning om økonomiske misligheter ved Arbeidstreningsbedriften Oslo KF. Kontrollutvalget vedtok:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning av 08.06.2006 til orientering.

Etter kontrollutvalgets oppfatning er det uholdbart at de interne rutinene ved tjenestestedet har vært svake over så lang tid, slik at NN har kunnet underslå penger i fire år uten at dette ble oppdaget. Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen følge opp at de nye rutinene fungerer i praksis.

Kontrollutvalget ber styret for Arbeidstreningsbedriften Oslo KF redegjøre for sine vurderinger av eventuelle personmessige reaksjoner overfor arbeidslederens overordnede.

Kontrollutvalget ønsker å bli orientert om erstatningsspørsmålet og utfallet av anmeldelsen.

Med bakgrunn i tredje avsnitt i kontrollutvalgets vedtak behandlet foretakets styre saken i sitt møte 12.09.2006. I brev av 12.09.2006 (u.off. § 6 – 1.ledd nr. 2 a) fra Arbeidstreningsbedriften er styrets vedtak gjengitt i sin helhet. Styret konkluderer med følgende:

Ut fra en helhetsvurdering finner styret at det ikke er grunnlag for noen personmessige reaksjoner overfor arbeidslederens overordnede.

Sekretariatslederen fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar styret i Arbeidstreningsbedriften Oslo KFs vedtak av 12.09.2006 om at styret ikke finner grunnlag for personalmessige reaksjoner overfor arbeidslederens overordnede, til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Jon Kvikne (V), Audun Iversen (H), Anja Kristin Bakken (SV), Eldbjørg Mosvold Larsen (KrF), Harald Minken (RV)

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 13.09.2006 m/vedlegg

Votering:

Sekretariatslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar styret i Arbeidstreningsbedriften Oslo KFs vedtak av 12.09.2006 om at styret ikke finner grunnlag for personalmessige reaksjoner overfor arbeidslederens overordnede, til orientering.

89/06

Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 31.08.2006

Sendt til arkiv

Saken gjelder:

Oversikten over kontrollutvalgets saker til oppfølging pr. 31.08.2006 viser 18 saker. Pr. 30.04.2006 var det 19 saker til oppfølging.

Sekretariatslederen fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets restanseliste pr. 31.08.2006 tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Lotte Grepp Knutsen (A), Knut Frigaard (F), Jon Kvikne (V), Audun Iversen (H), Anja Kristin Bakken (SV), Eldbjørg Mosvold Larsen (KrF), Harald Minken (RV)

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 13.09.2006

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalgets restanseliste pr. 31.08.2006 tas til orientering.

90/06 Undervisningsbygg Oslo KF

Sendt til Kommunerevisjonen

Kopi til finanskomiteen, kultur- og utdanningskomiteen, byrådet, Undervisningsbygg Oslo KF

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen ga en muntlig orientering om pågående og videre granskinger i Undervisningsbygg og andre virksomheter.

Kommunerevisjonen opplyste at granskingene er gitt høyeste prioritet.

Andre planlagte forvaltningsrevisjoner må dermed utsettes, og det må foretas enkelte omprioriteringer av hensyn til optimal bruk av tilgjengelig kompetanse.

Følgende vedtatte prosjekter utsettes inntil videre:

- Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler
- Forholdet mellom ressurser og resultater i ungdomsskolene
- Etterleves lov og forskrift om offentlige anskaffelser i AS Oslo Sporveier
- Målstyring i bydelene
- Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Omsorgsbygg

Følgende uprioriterte prosjekter igangsettes 2. halvår 2006:

- Kvalitetsrevisjon i en grunnskole
- Skolefritidsordningen – status for tilbudet
- Investeringsprosjekter i Undervisningsbygg Oslo KF

Når det gjelder prosjekt 4495 Bydelsreform – overtallighet, vil dette prosjektet bli vurdert på nytt fra Kommunerevisjonens side i forslag til prosjekter for igangsetting første halvår 2007.

Det ble ikke lagt fram forslag til vedtak fra Kommunerevisjonens side.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Lotte Grepp Knutsen (A), Knut Frigaard (F), Jon Kvikne (V), Audun Iversen (H), Anja Kristin Bakken (SV), Eldbjørg Mosvold Larsen (KrF), Harald Minken (RV)

Dokumenter innkommet:

- Merknader og forslag fra Knut Frigaard (F) innkommet 13.09.2006.

Merknader:

Kontrollutvalgets medlemmer fra A, H, KrF, SV, RV og V ser svært alvorlig på det som foreløpig er avdekket av uregelmessigheter og misligheter i Undervisningsbygg og viser til kontrollutvalgets vedtak i møtet 24.08.2006 ved behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 16/2006. Disse medlemmene forutsetter at Kommunerevisjonen gir de videre undersøkelser høy prioritet og benytter nødvendige ressurser i dette arbeidet, evt. ved anskaffelse av ekstern bistand.

I Oslo kommune er det satset kraftig på forvaltningsrevisjonen gjennom flere år, og de siste årene er det avgitt ca 30 forvaltningsrevisjonsrapporter årlig. I forvaltningsrevisjonen er det bl.a. gjennomført flere undersøkelser rettet mot kommunens anskaffelser i forhold til gjeldende bestemmelser. Det er disse medlemmers klare inntrykk at forvaltningsrevisjonsrapportene er gjenstand for en seriøs behandling i bystyret/bystyrekomiteene.

Bystyret og kontrollutvalget har stor innflytelse på forvaltningsrevisjonen; bystyret behandler overordnet plan, og kontrollutvalget vedtar hvilke konkrete undersøkelser som skal gjennomføres.

Disse medlemmer tror de fleste som har sett utviklingen på nært hold over en del år vil være enige om at bystyrets, herunder kontrollutvalgets, tilsyn og kontroll med byrådet og kommunens virksomheter i realiteten er betydelig styrket over tid.

Disse medlemmer vil imidlertid peke på at når rapporter fra de videre granskinger foreligger, så er det nødvendig at kommunen foretar en grundig vurdering av rutiner og kontroll i linjen (dvs bystyret, byrådet og de enkelte virksomheter). I tillegg må bystyret, kontrollutvalget og Kommunerevisjonen også foreta en grundig vurdering av omfang og prioriteringer i revisjonen.

Kontrollutvalgets medlem fra F hadde følgende merknader:

Formelle forhold

Dette medlem understreker viktigheten av at kontrollutvalget og revisjon strengt følger de formelle regler i denne saken. Saken har flere sider: det er mislige forhold i et kommunalt foretak. Det er forhold kommunen må rydde opp i. Det er også en politisak, med straffbare forhold som politiet vil etterforske og avgjøre påtalespørsmålet i.

Når det gjelder ansvarsforholdet i kommunen har kommunerevisjonen redegjort for de interne ansvarsforhold i foretaket hvor styret er øverste ansvarlige. Over styret står byrådet som har utnevnt styret. Byrådet er ansvarlig politisk og administrativt for styrets handlinger eller unnlater overfor bystyret. Det er kontrollutvalgets oppgave å avdekke hvilke ledd som ikke har ivaretatt sitt ansvar.

Dette medlem minner om at Statens granskingsutvalg fastslo i sin rapport i 1991 blant annet følgende: *"I en rekke tilfeller har den politiske ledelse i Oslo kommune fulgt opp innspill, rykter m.v. om uheldige forhold bare i den grad press fra bl.a. massemedia m.v. eller fra den politiske opposisjon gjorde det nødvendig."* Det er blant annet kontrollutvalgets oppgave å ha en oversikt innspill om mislige forhold i Oslo kommune og sikre den nødvendige oppfølging.

I den foreliggende sak som inneholder både administrative og politiske inklusive partipolitiske vurderinger er det viktig at kontrollutvalget er bevisst sin rolle, opptrer samlet og ikke deltar i det politiske rom. På det formelle plan må kontrollutvalget:

- kartlegge forhold som kan medføre inhabilitet for sine medlemmer
- påse at all informasjonsstrøm fra revisjon og andre skjer til kontrollutvalget og ikke enkeltpersoner eller fraksjoner av utvalget.
- påse at kontrollutvalget mottar skriftlig referat om eventuelle møter med utenforstående enkeltpersoner eller fraksjoner av utvalget har med andre på vegne av utvalget

Kontrollutvalget

Det er konstatert at det foreligger alvorlig brudd på lov og forskrift samt kommunens egne regler for økonomistyring. Dette er administrasjonens ansvar, i siste instans byråd og bystyret. Revisjonen og kontrollutvalget kan ikke gjøres ansvarlig for mislige forhold i forvaltningen.

Kontrollutvalget har imidlertid, etter dette medlems skjønn, ikke evnet å følge opp tilrådingene fra Statens granskingsutvalg for Oslo kommune, for seg selv eller for revisjonen, når det gjelder blant annet følgende forhold som ble påpekt i 1991 (desisjonsutvalget har endret navn til kontrollutvalget):

- *"Desisjonsutvalget synes ikke å ha maktet å markere sin rolle som bystyrets spesielle kontrollorgan"*
- *"...utformingen av et reglement for desisjonsutvalget som kan virke pasifiserende"*
- *"Granskingsutvalget nevner først at protokollene for de ulike politiske organer i kommunen tidligere ikke har vært gjennomgått systematisk...Slik kritisk gjennomgang burde ha vært gjennomført forog andre politiske organer med vedtaksmyndighet. Resultatene burde ha vært rapportert periodisk til desisjonsutvalg og til bystyret"*
- *"Kommunerevisjonen synes imidlertid ikke å ha maktet å gi sine beretninger en form som har formidlet deres faktiske innhold til bystyret (og til massemedia). Til dette kommer at revisjonen synes å ha manglet forståelse for at de påpekte uregelmessigheter kunne være symptomer på at mer var galt."*
- *"Dette taler for at en tilsvarende innsats fra revisjonens side på et tidligere tidspunktville ha ført til mer betryggende praktisering av innkjøpsbestemmelsene"*

- *”Utvalget konstaterer at kommunerevisjonen på et langt tidligere tidspunkt burde ha fulgt opp sitt ansvar for å påse at den interne, administrative kontroll var organisert og virket på en betryggende måte. Derved har revisjonen pådratt seg medansvar for den utilfredsstillende internkontroll som er konstatert i kommunen.”*

Dette medlem konstaterer at kontrollutvalget gjennom sin passivitet har et medansvar for den utilfredsstillende internkontroll som er konstatert i kommunen.

Dette medlem finner det påfallende at Høyre og Arbeiderpartiet etter den kritikk som er fremkommet, nettopp på en samlet opptreden for å beskytte sine egne politikere, igjen velger et partipolitisk fellesutspill i kontrollutvalget.

Dette medlem merker seg også at Høyre og Arbeiderpartiet er tilfreds med den kontrollvirksomhet som utøves i kommunen, og ikke akter å følge opp Statens granskingsutvalgs tilrådinger.

Saksbehandlingen

Ingen politiske føringer på revisjonens arbeid

Dette medlem understreker at det er nødvendig at revisjonens gjennomgang av de mislige forhold i Undervisningsbygg omfatter alle forhold, slik at alle sider ved de mislige forhold og alle sider ved ansvarsforholdene blir klarlagt. Dette medlem viser i denne sammenheng til understrekninger i media om det samme, senest i Aften for tirsdag 19.09.06 under overskriften: Gransking fra topp til bunn, hvor det blant annet heter: ”

Her er det nødvendig med en uhildet gransking fra topp til bunn, men det er ikke nok å granske de ansattes gjøren og laden. Granskingen må også omfatte de politisk ansvarlige, næringsbyråd Grete Horntvedt og styreleder Signe Horn i Undervisningsbygg. Det er deres ansvar å sørge for at kontrollapparatet fungerer.”

Dette medlem understreker at på grunn av det politiske element i saken er det viktig at kontrollutvalget og kontrollutvalgets medlemmer ikke vedtar eller fremmer forslag som oppfattes som et ønske om å styre eller å trekke ut revisjonens arbeid i tid. Det kan oppfattes som partipolitisk betinget, og vil være svært uheldig.

Utenforliggende partipolitiske hensyn?

Dette medlem viser til at det er stilt spørsmål om det politiske miljø i Oslo kommune legger vekt på utenforliggende partipolitiske hensyn i slike saker, jf. Aftenposten og Dagsavisen 20.09.06 hvor Tore Lindholt uttaler blant annet:

”Jeg er rystet over at styret i Undervisningsbygg fortsatt sitter.”

”Jeg mener det er grunn til å spørre om ikke de to største partiene i bystyret i Oslo, Høyre og Ap, beskytter hverandre, ettersom ”deres” folk foreløpig ser ut til å sitte trygt, til tross for skandale etter skandale.”

og Jan Borgen i Transparency Norge:

”..I Oslo kommune har man ikke lært noen ting av korrupsjonssakene på 90 tallet.”

Politisk handlekraft

Dette medlem understreker også at det er viktig at Oslo kommune viser handlekraft og rydder opp raskt. Det er viktig at den politiske ledelse har en proaktiv holdning i disse sakene særlig på bakgrunn av at Statens granskingsutvalg i 1991 konstaterte at i en rekke saker ble innspill, rykter m.v. om uheldige forhold bare ble fulgt opp av den politiske ledelse i den grad press fra bl.a. massemedia m.v. eller fra den politiske opposisjon gjorde det nødvendig. Det vil være svært uheldig om mangel på rask reaksjon fra den politiske ledelse i denne saken vil kunne bli oppfattet som en partipolitisk uthalingstaktikk av bestemte politiske partier.

Forslag:

Frode Jacobsen (A) fremmet følgende forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens muntlige orientering om pågående undersøkelser i Undervisningsbygg Oslo KF til foreløpig orientering og avventer Kommunerevisjonens rapporter.
2. I granskingsarbeidet ber kontrollutvalget om at Kommunerevisjonen bl.a. søker å avdekke:
 - a) hva som er skjedd av uregelmessigheter og misligheter,
 - b) årsakene til uregelmessighetene og mislighetene,
 - c) årsakene til at uregelmessighetene og mislighetene ikke er oppdaget,
 - d) hva Undervisningsbygg har gjort for å følge opp tidligere rapporterte feil og mangler, herunder hvilke initiativ styret har tatt,
 - e) hva Undervisningsbyggs styre og ledelse har gjort for å følge opp tidligere rapporterte feil og mangler,
 - f) hva byrådsavdelingen og byrådet har gjort for å følge opp tidligere rapporterte feil og mangler.

Knut Frigaard (F) fremmet følgende forslag til vedtak:

1. Kommunerevisjonen redegjør i møtet 20.09.06 for den informasjon som er gitt om revisjonens arbeid i saken og til hvem, samt hvilke habilitetsvurderinger som er foretatt av eventuelle mottakere av slik informasjon.
2. Sekretariatet legger frem i møtet 20.09.06 en habilitetsvurdering av utvalgets medlemmer
3. Sekretariatet redegjør skriftlig til møtet 20.09.06 for eventuelle møter som er holdt av enkeltpersoner og hvilke synspunkter det på utvalgets vegne er gitt uttrykk for.
4. Kommunerevisjonen legger frem en skriftlig redegjørelse i møtet 20.09.06 om hvor langt undersøkelsene er kommet og spesielt dokumentere de styreprotokoller i perioden etter møtet med kontrollutvalget 26.08.04 hvor styret har tatt skritt for å rydde opp i de forhold som ble påpekt i rapporten den gang og hvilke innspill om mislige forhold som har kommet styret eller styremedlemmer til kunnskap etter den tid og hvordan disse innspill er fulgt opp.
5. Kontrollutvalget vurderer sin stilling.

6. Kontrollutvalget henstiller til revisjonen å forsere arbeidet med de mislige forhold i Undervisningsbygg.

Votering:

Kommunerevisjonen besvarte Knut Frigaards forslag 1, og det ble ikke votert over dette forslaget.

Når det gjaldt Knut Frigaards forslag 2, opplyste sekretariatslederen at han ikke hadde informasjon som kunne medføre inhabilitet for noen av de møtende representantene. Frode Jacobsen opplyste at han ikke fant grunnlag for å be om inhabilitetsvurdering for sin del. Det ble ikke votert over forslaget.

Når det gjaldt Knut Frigaards forslag 3, informerte henholdsvis Frode Jacobsen og sekretariatslederen for møter vedrørende Undervisningsbygg. Det er ikke gitt uttrykk for synspunkter på kontrollutvalgets vegne utover kontrollutvalgets vedtak. Det ble ikke votert over forslaget.

Det ble ikke votert over Knut Frigaards forslag 4 under henvisning til den informasjonen som ble gitt i møtet.

Frode Jacobsens forslag pkt 1 og Knut Frigaards forslag pkt 6 ble enstemmig vedtatt som vedtaks pkt 1.

Frode Jacobsens forslag pkt 2 ble vedtatt mot én stemme (F).

Knut Frigaards forslag pkt 5 falt mot én stemme (F).

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

1. Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens muntlige orientering om pågående undersøkelser i Undervisningsbygg Oslo KF til foreløpig orientering og avventer Kommunerevisjonens rapporter. Kontrollutvalget henstiller til revisjonen å forsere arbeidet med de mislige forhold i Undervisningsbygg.
2. I granskingsarbeidet ber kontrollutvalget om at Kommunerevisjonen bl.a. søker å avdekke:
 - a) hva som er skjedd av uregelmessigheter og misligheter,
 - b) årsakene til uregelmessighetene og mislighetene,
 - c) årsakene til at uregelmessighetene og mislighetene ikke er oppdaget,
 - d) hva Undervisningsbygg har gjort for å følge opp tidligere rapporterte feil og mangler, herunder hvilke initiativ styret har tatt,
 - e) hva Undervisningsbyggs styre og ledelse har gjort for å følge opp tidligere rapporterte feil og mangler,
 - f) hva byrådsavdelingen og byrådet har gjort for å følge opp tidligere rapporterte feil og mangler.

Eventuelt

1. Byråden for velferd og sosiale tjenester har bekreftet at rapport om bydelenes bruk av døgnovernatningssteder uten kvalitetsavtale med Oslo kommune vil bli oversendt Kommunerevisjonen innen utgangen av november 2006, jfr kontrollutvalgets vedtak i møtet 24.08.2006 sak 84/06.
2. Bystyret behandlet 30.08.2006 rapport 13/2006 om bydelsbarnevernet i Oslo kommune.
3. Finanskomiteen og kultur- og utdanningskomiteen behandlet i møte 13.09.2006 rapport 16/2006 om gransking av Undervisningsbygg. Saken ligger til fortsatt behandling i begge komiteene.
4. Finanskomiteen behandlet 13.09.2006 rapport 11/2006 om oppfølgingsundersøkelse av sykefravær i PRO-sektoren.
5. Helse- og sosialkomiteen behandlet 13.09.2006 rapport 12/2006 om påliteligheten av KOSTRA-tall i bydelene.
6. Forretningsutvalget har behandlet Frits Eriksens permisjonssøknad. Den blir endelig behandlet av bystyret 27.09.2006.

Kontrollutvalgets sekretariat, 05.10.2006

Reidar Enger
sekretariatsleder